

Szám: ÖNK/1-12/2025.

ELŐTERJESZTÉS
Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata
2025. december 18-i
Közygűlésére

Tárgy: Döntés a Zöldfelületi Stratégia 2025. évi végrehajtásáról szóló beszámoló elfogadásáról

Előterjesztő: Varga Tamás alpolgármester

Az előterjesztés előkészítésében részt vett:

Kovács Zoltán irodavezető

Haluza János parkfenntartási ügyintéző

Az előterjesztést megtárgyalta: Veszprém MJV Önkormányzata Közygűlésének:
Városstratégiai és Városmarketing Bizottsága
Ügyrendi és Igazgatási Bizottsága

A döntés meghozatala **egyszerű** többséget igényel.

Az előterjesztés törvényességi felűlvizsgálatát végezte:

Madarászné dr. Ifju Bernadett
csoportvezető

Tisztelt Közgyűlés!

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a 200/2019. (IX. 26.) határozatával elfogadta a Zöldfelületi Stratégiát, melynek felülvizsgálatára 2024. évben került sor. A Közgyűlés 27/2025. (I. 30.) határozatával elfogadta a felülvizsgált Zöldfelületi Stratégiát és az intézkedési tervet.

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése részére évente beszámolót kell benyújtani a Zöldfelületi Stratégia megvalósításáról. A beszámolót a határozati javaslat melléklete tartalmazza.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Veszprém, 2025. november 27.

Varga Tamás

HATÁROZATI JAVASLAT

**Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének
...../2025. (.....) határozata
a Zöldfelületi Stratégia 2025. évi végrehajtásáról szóló beszámoló
elfogadásáról**

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése megtárgyalta a *„Döntés a Zöldfelületi Stratégia 2025. évi végrehajtásáról szóló beszámoló elfogadásáról”* című előterjesztést, és az alábbi döntést hozta:

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése elfogadja a Zöldfelületi Stratégia 2025. évi végrehajtásáról szóló beszámolót a határozat melléklete szerinti tartalommal.

Veszprém, 2025. december 18.

Porga Gyula s.k.
polgármester

dr. Dancs Judit s.k.
jegyző

Melléklet a/2025. (.....) határozathoz

1. Beszámoló a Zöldfelületi Stratégia végrehajtásáról

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése (a továbbiakban: Közgyűlés) a 200/2019. (IX. 26.) határozatával 2019. szeptemberi 26-i ülésén fogadta el a város Zöldfelületi Stratégiáját, a szakmai programot és az intézkedési tervet.

A Közgyűlés 2025. januári ülésén felülvizsgálta és elfogadta az átdolgozott Zöldfelületi Stratégiát és intézkedési tervet a 27/2025. (I. 30.) közgyűlési határozattal.

A stratégia első része bemutatja és elemzi a városi zöldfelületek jelenlegi állapotát, paramétereit, adottságait. Az anyag második része a tulajdonképpeni zöldstratégia, amely a komplex stratégiai gondolkodás mentén felvázol egy intézkedési csomagot és fejlesztési programot, amely meghatározza a következő évek kertészeti beavatkozásainak irányait a fenntartás, a fejlesztés és a szabályozás tekintetében egyaránt.

A stratégiát áthatja az ökológiai szemléletű zöldfelület gazdálkodás és zöldfelület fejlesztés. A stratégia olyan kulcsfogalmak köré épül fel, mint a fenntarthatóság, a biodiverzitás megőrzése, a botanikai ritkaságok megőrzése, a vízvisszatartás, az ökoszisztéma szolgáltatások fejlesztése, a kék- és zöldinfrastruktúra összekapcsolása, a zöldfelületek jogszabályi védelme, közösségi kertek létesítése, a lakossági bevonás és a zöldfelületi védnökségek. Veszprém belterületén 187 ha közhasználatú zöldfelülettel és 31.425 fával rendelkezik. A fakataszter készültségi foka 99%-os.

A Stratégia felfrissítése során különös hangsúlyt kaptak a városi biodiverzitás megőrzését szolgáló tevékenységek. Fokozott figyelmet fordítunk ezek alkalmazására mind a fenntartásban, mind beruházásokat előkészítő tervezési folyamat során. A jól működő városi ökoszisztémák fenntartása jelentősen javíthatja az emberi egészséget és jólétet, és hozzájárul az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz. A biodiverzitás elősegítésére irányuló tevékenységek nemcsak a városi zöldfelületek minőségét növelik, hanem hozzájárulnak a veszprémi ökoszisztéma szolgáltatások megőrzéséhez, fejlesztéséhez, ezáltal az általános társadalmi jólét biztosításához.

A biodiverzitás megőrzéséhez kapcsolódó akciók között említést érdemel a Vadvirágos Veszprém – extenzív gyepek növelésére irányuló program, a holtfa program, az esőkertek létesítésére irányuló program, a városi méhészkedés mintaprojektje, a fa örökbefogadási program, valamint mikroerdők (Miyawaki-erdők) és erdőkertek létesítésére irányuló kezdeményezés.

Veszprém szakmai eredményei az elmúlt években

Veszprém 1994. óta folyamatosan részt vesz a "Virágos Magyarországért" mozgalomban. Az elmúlt évtizedekben városunk az alábbi szakmai eredményeket érte el:

- 1994: a verseny I. helyezettje
- 2011: Magyar Turizmus Zrt. díja
- 2012: „Acélvirág-díj”
- 2014: „Fődíj”
- 2015: Miniszterelnöki Különdíj
- 2015: „A tiszta és virágos Veszprém megyéért” versenyen különdíj

- 2016: „Arany Rózsa” díj
- 2017: első díj "Város" kategóriában
- 2018: „Entente Florale Europe 2018”
 - o Arany minősítés
 - o A városi környezet megújításának különdíja (Séd-völgy rehabilitációja)
- 2019: KlímaSztár Díj
- 2024: **URBACT Good Practice** védjegy - „Vadvirágos Veszprém – Klímaadaptív gyepgazdálkodás a városban” projekt
- 2024: A Fiabci Nemzetközi Ingatlanfejlesztési Nívódíjpályázaton a Magyar Urbanisztikai Társaság Különdíját és „A legjobb projektek a pályázók szavazata alapján” **I. helyezett** díját kapta a Veszprémi Kulturális Negyed Fejlesztése

2. A Zöldstratégiával összefüggésben megtett intézkedések 2025-ben

a/ A "10 millió fa - Veszprém" mozgalom eredményei

A mozgalomhoz csatlakozó szervezetek és magánszemélyek 2019-ben 15 helyszínen 142 fát ültettek el. 2025 március 1-én a Nemzeti Faültetés Napján a Komakút téren 1 db emlékfát ültettek el VMJV Önkormányzata nevében. 2026 folyamán a mozgalom keretében közösségi fásítást tervezünk, megkezdjük az erre vonatkozó egyeztetéseket.

b/ Az érintésvédelmi metszések szakmai színvonalának javítása

Az érintésvédelmi metszéseket az E.ON által megbízott alvállalkozó végzi, amellyel az Önkormányzat nem áll szerződéses kapcsolatban. A levágott nyesedék elszállítása gyakran hosszabb időt vesz igénybe, és a fák metszésének szakmaisága sem mindig megfelelő. Ugyanakkor a hivatal és a kivitelező közötti kapcsolat folyamatos, az együttműködés jó. Négyoldalú szakmai egyeztetést tartottunk 2025. augusztus 11-én az E.On Zrt., a Bakonyi fakitermelő Bt., a VKSZ Zrt. és a Városüzemeltetési Iroda részvételével. Az egyeztetésen áttekintettük a vonatkozó jogszabályokat, a felmerülő problémákat és a megoldási javaslatokat. Néhány területen sikerült előre lépni, azonban a keletkezett nyesedék gyors elszállítása továbbra is nehézséget okoz.

c/ A parkfenntartó szervezetek alkalmazzanak felsőfokú szakirányú végzettségű munkatársat

A városi közterületeken a parkgondozást végző szervezet a "VKSZ" Zrt. Parkgondozási Csoportja, amelynek szakemberei szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkeznek.

d/ Zöldfelület védnöki programok indítása – fa örökbefogadás

2022-ben a Csalán Egyesület által koordinált fásításokhoz kapcsolódóan került sor favédnökségek alapítására. 2023 tavaszán favédnöki programot indítottunk az elültetett fák gondozására. A favédnöki programok elősegítik a növényzet életben maradását, és elmélyítik a zöldfelületek és a lakosság kapcsolatát.

A fák hasznos társaink, díszítik utcáinkat és tereinket, élhetővé teszik a városképet. Lombjuk árnyat ad a nyári hőségben, koronájuk megköti a port. Több száz élőlénynek adnak otthont, ezzel a biodiverzitás forrásai és a városi ökoszisztéma meghatározó elemei. Fontos szerepük van a városi zajhatások csökkentésében is. A fák levelei oxigént állítanak elő, amely nélkül az ember létezni sem tudna. Fájukból használati tárgy, bútor és tűzifa készül, minden részük

hasznos számunkra. Magánszemélyek, iskolák, civil szervezetek, vállalkozások fogadhatnak örökbe városi facsemetét, amelyek gondozását vállalják. Tevékenységükért emléklapot kapnak. Eddig mintegy 464 fát fogadtak örökbe (Csalán Egyesület; „10 millió fa – Veszprém” mozgalom önkéntesei; és magánszemélyek.)

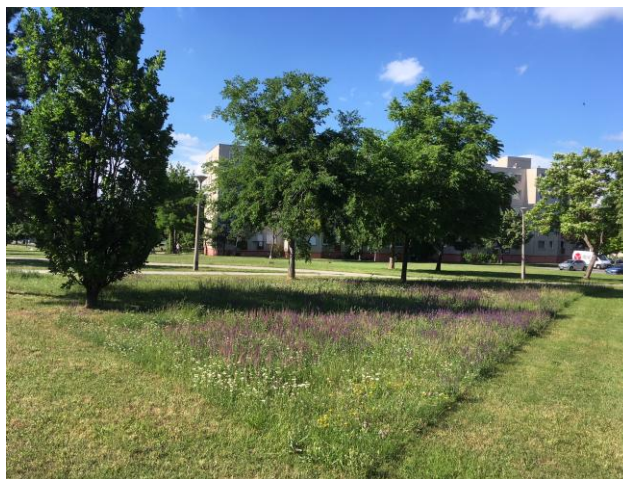
Fa örökbefogadás emléklapja

e/ Vadvirágos Veszprém

A "VKSZ" Zrt. tovább folytatja "Vadvirágos Veszprém" programját a lakóterületeken, együttműködve a Szent István Egyetemmel. A virágzó lágyszárú vegetáció többcélú: díszíti a zöldfelületeket, csökkenti a fenntartási költségeket és hozzájárul a biológiai diverzitás fenntartásához. A vadvirágos gyepek lehetőséget adnak a diákság környezeti nevelésbe történő bevonására is.

Vadvirágos gyepeket és vizsgálati kvadrátokat alakítottak ki az alábbi területeken:

Extenzív gyepek 2025	
helyszín	felület
Kálvin János park	1100 m ²
Barátság park	3100 m ²
Haszkovó út mentén	5000 m ²
Cholnoky út mentén	900 m ²
Varga u. 8. mellett	2000 m ²
Kelet-Nyugati tengely mentén	4500 m ²
Mintaterületek (kvadrátok)	
Füredi úti záportározó	4 m ²
Erzsébet sétány	4 m ²
Módszertani bölcsőde melletti rézsű	4 m ²
Kálvin János park	4 m ²
Barátság park	4 m ²
Séd-völgy nyugati szakasz	4 m ²

Vadvirágos gyepek a Haszkovó úton

Fokozatosan újabb felületeket vonunk be az extenzív gyepek programjába. Ilyen területek többek között a *Kelet-Nyugati tengely és a Görgey utca egyes területei*.

2023-ban a „Suvi” és „Gaia” virágos magkeverékek kísérleti alkalmazását végeztük a Cholnoky út mentén. A keverékek közül a „Suvi” kedvezőbbnek tűnik az adott talaj és éghajlati viszonyok mellett.

f/ Klimatikus veszélyek a növénytelepítések során

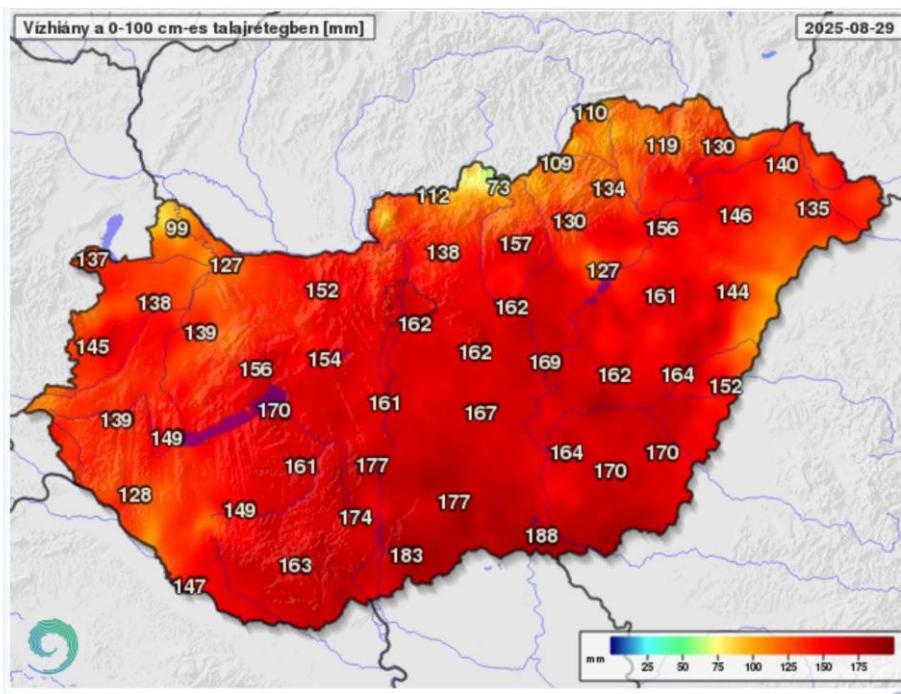
A 2025 tavaszi és a júniusi csapadék mennyisége elmaradt a sokéves átlagtól, amely megviselte a zöldfelületeket. Júliusban némi korrekciót következett be a csapadék mennyiségében, azonban ez sem tudta pótolni az előző időszakban keletkezett csapadék hiányt. A gyengébb kondíciójú fáknál a vízmegvonás sokja elhúzódva, a következő évben jelentkezik.

*Az elmúlt évek csapadék eloszlása Veszprémben (mm) *nem teljes év*

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
január	40	6,8	37,6	14,4	103,5	30,7	14,5
február	10	32,8	27,4	17,4	14,2	20,4	24,5
március	5	32,6	7,2	22,9	34,3	29,1	67,7
április	36	11,6	33,3	49,4	67,8	38,1	27,7
május	136	25,6	88,5	31,9	108,1	63,8	31
június	74	93,9	10	51,4	91,1	174,5	16,5
július	40	60,5	32,6	25,2	91,6	2,1	72,3
augusztus	51	70,8	30,6	56	96,6	38,6	36,7
szeptember	52	35,6	10,6	84,2	18,7	78,7	68,6
október	33	115,5	47,6	8,2	60,4	72,4	41,5
november	112	3,8	42,7	62,5	94,5	31,5	*
december	101	46,4	47,7	56,4	117,4	17,2	*

	690	535,9	415,8	479,9	898,2	597,1	*
--	------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	----------

Augusztus végéig térségünkben 156 mm csapadékhiány alakult ki. (forrás: OMSZ)

Térségünkben a csapadék mennyisége évente jelentősen eltér, és erős éven belüli hullámzást mutat. A beérkező csapadékmennyiség nem elégíti ki a növények vízigényét a vegetációs időszakban.

Az elmúlt évek abszolút minimum és abszolút maximum hőmérsékleteit az alábbi táblázat mutatja be.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
abszolút minimum (C°)	-7,7	-6,8	-9,5	-9,8	-8,9	-9,8	-10,4
abszolút maximum (C°)	35,1	34,2	38,4	38,5	34,4	36,6	36,9

Az abszolút minimum és maximum hőmérsékletek Veszprémben (C°)

A vegetációs időszak csapadék hiánya és a forróság egymás kedvezőtlen hatását felerősítve, a fák tömeges elhalását váltja ki. A kedvezőtlen időjárási körülményeket figyelembe kell vennünk a növénytelepítéseinknél és a fenntartás megszervezésénél egyaránt.

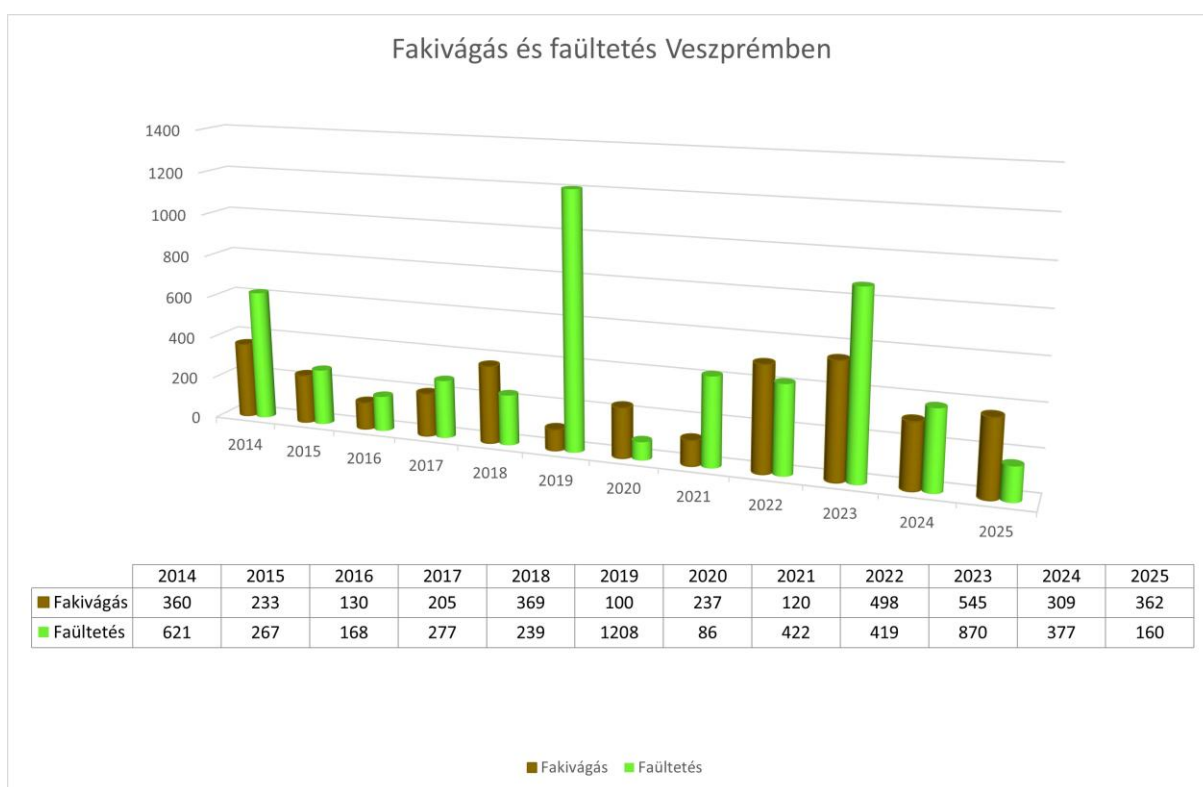
Az utóbbi években a hóhullámok mértéke, időtartama növekszik, miközben az éves hóingás mértéke is nő: télen hidegebb van és nyáron nagyobb a forróság. Eközben a vegetációs időszakban csökken a csapadék mennyisége. A csapadék hiánya és a növekvő forróság egymás kedvezőtlen hatását felerősíti. Ezeket a kedvezőtlen irányban változó időjárási körülményeket figyelembe kell vennünk a növénytelepítéseinknél, és a fenntartás megszervezésénél is. A fás szárú növények állományának megőrzése, folyamatos megújítása

alapvető fontosságú a városi hőszigetek csökkentése, a levegőminőség megőrzése, a városkép javítása és a városi biodiverzitás biztosítása szempontjából.

Fásítások

2025 folyamán városszerte 178 helyszínen összesen 362 fa kivágása vált szükségessé. Ebből 104 db fát kivitelezőknek ill. magánszemélyeknek, míg 258 fát az önkormányzatnak kell majd visszapótolnia.

Beruházások keretében 50 fát és 166 cserjét ültettek el (Gátfő u., Kemecse u., Török Ignác u., Kiskőrösi u.). Községi ültetés keretében 3 fát, 51 cserjét és 99 évelőt ültettek a Harmat u.-Dózsa Gy. út csomópont környezetében. A VKSZ Zrt. a Cseri utcában 20 fát, a Mikszáth utcában 14 fát, a Táborállás parkban 5 fát, a Lövéház utcában 22 fát, a Pajta u. parkolóban 1 fát, az ActiCity területén 1 fát ültetett. A Nemzeti Faültetés Napján 1 emlékfát ültettek a Komakút téren. A Veszprém Aréna melletti parkolóban 40 fát ültettek. Az Akácfa u. 16. előtt 3 gömbakácot ültettek. Az Erzsébet sétányon létesült esőkertben 120 évelőt ültettek. 2025-ben összesen 160 fát, 217 cserjét és 219 évelőt ültettek el.

Fakivágás és faültetés alakulása 2014-2025.

g/ Községi kertek kialakítása

Lakossági kezdeményezésre, az önkormányzat támogatásával 2022-ben közösségi kert létesült a Mester utca déli szakaszán a játszótér közelében. A közösségi kert kiemelt ágyásait 1-1 család veszi művelésbe. A közösségi kertek friss terményeket biztosítanak a családoknak, egyúttal segítenek összekovácsolni a helyi közösséget. A természettel való közvetlenebb és ezáltal egészségesebb kapcsolatot is erősítik, és hozzájárulnak a résztvevők kedvező fizikai és mentális állapotának megőrzésében.

A Csalán Egyesület aktív közreműködésével további közösségi kertek kialakítása történt a Paál László utcai garázstelep menti kiskerteknél, az Aradi garázssor menti kiskerteknél és a Csillag úti óvoda melletti területen (Vilonyai út 4-6. melletti köterületen.). Ezeket a közösségi kerteket a mélymulcsos művelés módszerével alakították ki, dr. Gyulai Iván ökológus kutatásait és szakmai iránymutatásait követve. A mélymulcsos kertművelés ember- és környezetkímélő termesztési eljárás, amelynek lényege a talajforgatás és ásás nélküli talajművelés, és a mulcsozás. Ezzel a módszerrel zöldségféléket, gyógy- és dísznövényeket, valamint gyümölcsféléket is lehet termesztetni környezetkímélő módon. A Csalán Egyesület által koordinált közösségi kertek gondozásában 60 személy vesz részt. Közöségi kert létesült a Csikász u. 2. mellett.

h/ Hadjárat az elhalt és balesetveszélyes fák ellen

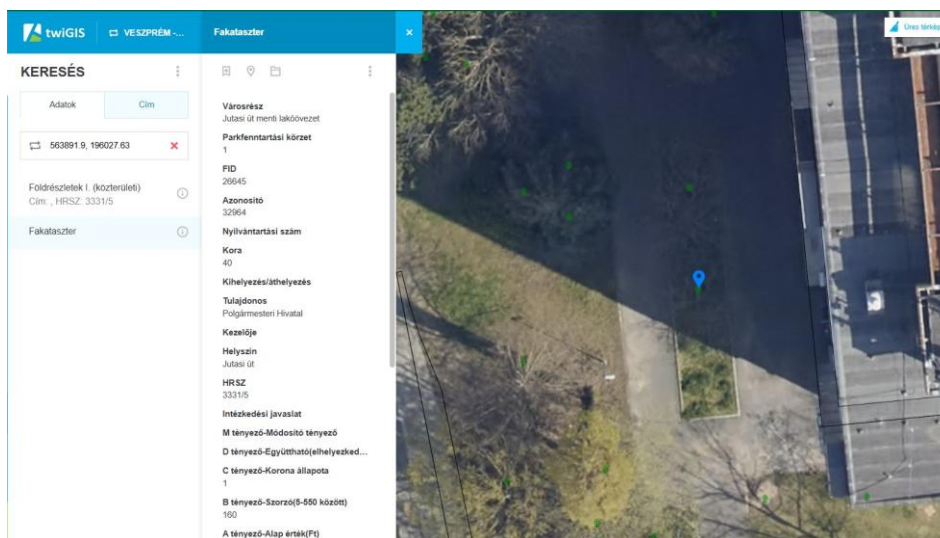
A 2025 során 362 fát kellett kivágni, ezek túlnyomó részét kiszáradás és balesetveszély miatt. A beteg fák felderítése folyamatos.

i/ Zöldfelületek rongálása miatti rendőrségi bejelentések

2025 folyamán nem került sor zöldterület rongálás miatt rendőrségi bejelentésre.

j/ A fakataszter továbbfejlesztése

A fakataszter adatállományának feltöltése elérte a 99%-os készültségi szintet, feltöltésre kerültek a 2024-es faültetések is. A fák száma jelenleg 31.441. A fakataszter karbantartása folyamatos.

Fakataszter részlet

k/ Zöldfelületi kiadványok megjelenése

A „Közösségfejlesztés Veszprém város településrészein” TOP-6.9.2-es pályázat támogatásával jelent meg a *”Veszprémi fák és bokrok”* című kötet Strenner József és Gáspár Gábor szerzőpáros munkájának köszönhetően 2021-ben.

A *„Klímaadaptív gyepgazdálkodás a városban”* szakmai kiadvány 2021-ben jelent meg a ”VKSZ” Zrt. és a Szent István Egyetem gondozásában.

A „Régi Magyar Kertek” második kiadása (szerk. Géczi János) 2023-ban jelent meg TOP-6.9.2 pályázati támogatással a Pesti Kalligram Kiadó gondozásában, a „Közösségfejlesztés Veszprém város településrészein” program keretében.

A Veszprémi Hét Nap „Zöld Sarok” rovatában az elmúlt években több mint 80 cikk jelent meg helyi szakemberek tollából. 2025-ben újabb 15 cikket készítettünk az eredmények bemutatására.

I/ Részvétel a „Globális Célok a Városokért” projektben

Veszprém és 18 másik európai város arra vállalkozott a „Globális Célok a Városokért” projektben, hogy közösen felhívják a figyelmet a fenntarthatóság különböző formáira, ezen felül pedig egymás jó példáit megismerve szűkebb környezetükben tegyenek egy szebb és kiszámíthatóbb jövő érdekében.

A „Globális Célok a Városokért” projekt fő mozgatórugóját az a 17 fenntarthatósági cél adja, amit az ENSZ-ben fogalmaztak meg és tűztek ki célul. Ezek között ott szerepel többek közt a klímavédelem, az éhezés felszámolása, a vizeink védelme és a megújuló energiák kiaknázása is. Veszprém saját maga számára 7 prioritást jelölt ki ezek közül, amelyekben a megyeszékhely már szemmel látható eredményeket tud felmutatni. Egyik ezek közül a települések fenntarthatóbbá és biztonságosabbá tétele mind társadalmi, mind pedig környezeti szempontból.

A fenntarthatóság kérdése összetett, és kiterjed például a közszolgáltatások minőségére, a közlekedésre, a lakhatásra, természeti és kulturális örökségünk védelmére, biztonságos, befogadó, könnyen megközelíthető zöld- és közterületek jelenlétére, amely a város minden lakója számára elérhető.

Az őszi időszakban munkacsoportok alakultak, amelyek konkrét akcióterveket dolgoztak ki többek között az alábbi célok megvalósítására:

- városi mikroerdők kialakítása;
- vízviszatarítás fokozása, vízgazdálkodás javítása;
- extenzív gyepek arányának növelése.

Fenti programok összhangban vannak a zöldfelületi stratégia célkitűzéseivel.

m/ Részvétel az URBACT BiodiverCity projektben

Veszprém városának a projektben való részvételt megalapozza a város Zöldfelületi Stratégiája, a „Vadvirágos Veszprém” projekt és a Globális Célok a Városokért keretében készült integrált cselekvési terv.

Az urbanizáció egyszerre jelent kihívást és lehetőséget az ökoszisztéma-szolgáltatások globális kezelésében. Egyrészt a zöld városi területek – a parkoktól és kertektől kezdve a zöld tetőkön át a természetes vagy félig természetes élőhelyekig – számos előnnyel járnak az emberek és a bolygó számára. A fizikai és mentális jóléthez létfontosságú teret biztosítanak, és nagyon fontos élőhelyet jelentenek a természet, többek között a madarak és a beporzók számára. A városi zöldfelületek segítenek csökkenteni a levegő-, víz- és zajszennyezést, és védelmet nyújtanak az áradások, aszályok és hóhullámok ellen. A működő városi ökoszisztémák fenntartása jelentősen javíthatja az emberi egészséget és jólétet, és hozzájárulhat az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz. Ezen túlmenően a városok egyedülálló lehetőségeket kínálnak az ellenálló és fenntartható jövővel kapcsolatos tanulásra és oktatásra, és nagy potenciállal rendelkeznek az innovációk és kezelési eszközök létrehozásában, ezért vezető szerepet tölthetnek be, és kell is betölteniük a

fenntartható fejlődésben. Másrészt, bár egyes városi zöldterületek védelme nőtt, a zöldterületek gyakran veszítenek a földterületekért folytatott versenyben az épített környezet térnyerése miatt.

Ezért a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások sikeres kezelésének több léptékű, több ágazatot érintő és több érdekelt fél bevonásán kell alapulnia. A „European Green Deal” (európai zöld megállapodás) részeként az EU 2030-ig szóló biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégiája a biológiai sokféleséget a helyreállítás útjára kívánja terelni. A stratégia konkrét kötelezettségvállalásokat és intézkedéseket tartalmaz a természet védelmére és az ökoszisztémák degradációjának visszafordítására, a meglévő természetvédelmi jogszabályokra építve, és többek között a városi ökoszisztémák védelmét és helyreállítását is célul tűzi ki (a városi zöldfelületek nettó csökkenésének megakadályozása 2030-ig, valamint a városi zöldfelületekkel borított teljes terület növelése 2040-re és 2050-re).

Az akciótervezési folyamat során a BiodiverCity hálózat résztvevő települései a következő lépések végrehajtását tervezik:

- A városi *biodiverzitás-index* tesztelése, több mutatót, módszertant használva az egyes városok biodiverzitás megőrzésére tett erőfeszítéseinek mérésére;
- A hálózat elemzi és teszteli az *ökoszisztéma-számítási módszereket*, beleértve a közösségi alapú megközelítéseket is;
- Elemzi és teszteli a tudatosságnövelő intézkedéseket a városi zöldterületek kezelése során a környezetbarát magatartásformák előmozdítása érdekében;
- A *természetalapú megoldásokat* dolgozott ki a résztvevő városok számára, amely megoldások hasznosak lehetnek más városoknak is;
- Elemezi a zöldítési tervek *szakpolitikai* háttérét helyben, regionálisan és országszerte;
- Terv a téma európai szintű képviselője a "A biológiai sokféleség fővárosa" európai díjra vonatkozó szabvány megalkotásával.

Projektpartnerek:

A partnerségben 9 európai önkormányzat és egy szakmai szervezet vesz részt. Vezető partner: Dunaújváros. Veszprém kivüli partnerek: Vratsa (Bulgária); Poljane (Szlovénia); Cieza (Spanyolország); Sienna (Olaszország); Limerick (Írország); Den Bosch (Hollandia); Sarajevo (Bosznia-Hercegovina) és szakmai partnerként Portugáliából a Landscape Laboratory.

Projekt megvalósítási ideje: 2023. 06. 01. – 2025. 12. 31.

A projekt költségvetése: A projekt teljes költségvetése 850 000 EUR, Veszprém tervezett költségvetése 65.823 EUR. Az önerő mértéke 20%.

A BiodiverCity akciótervezési hálózat keretében a projekt végén Veszprémre szabott integrált akcióterv készül. Újdonság az eddigi akciótervezési hálózatokkal összehasonlítva, hogy lehetőségünk lesz egy kisléptékű akció (small scale action) megtervezésére és megvalósítására.

Fő kimenetek a szűkebb és tágabb munkacsoport kialakítása (ULG), rendszeres találkozók, tagok bevonása a nemzetközi tevékenységekbe, nemzetközi jó gyakorlatok megismertetése, feldolgozása, beépítése, integrált akcióterv készítése és lehetőség van valamilyen kisebb beavatkozás megvalósítására a tesztelés/kisléptékű akció keretében.

A munkacsoport eddigi fő eredményei:

- városi jó gyakorlatok tanulmányozása hazánkban és külföldön egyaránt;
- BiodiverCity fesztivál szervezése (2025. június 22.)
- városi méhészet megvalósítása a Kálvin János parkban (2025. május);
- esőkert létesítése az Erzsébet sétányon (2025. november 13-14.)

n/ Cikkeket írtunk a „Zöld sarok” rovatba

2025-ben az alábbi cikkeket készítettük a Veszprémi 7 Nap „Zöld sarok” rovatába:

- Nemzeti Faültetés Napja Veszprémben
- Elfogadták a Zöldfelületi Stratégiát
- Veszprém zöldfelületi értékei
- Egyre több fát ültetünk
- Vadvirágos gyepek a városban
- A holtfa program
- Esőkertek a városban
- Városi méhészkedés
- Veszprém az „arborétumváros”
- Községi kertek Veszprémben
- Kutyaftatók Veszprémben
- Mikroerdők és erdőkeretek
- Varjú pajtás, merre jársz?
- Faültetés a városban 1.
- Faültetés a városban 2.
- Esőkert létesült az Erzsébet sétányon

o/ Biodiverzitást támogató akciók a közterület fenntartásban

Vadvirágos Veszprém – extenzív gyepek

A "VKSZ" Zrt. a Szent István Egyetemmel közösen végzett fenntartható gyepgazdálkodás témájú kutatása is azt igyekszik elősegíteni, hogy megtalálják azokat a lehetőségeket, amelyek által más fenntartási technológiák bevezetésével növelni tudják a munkavégzésünk hatékonyságát és optimalizálni tudjuk a költségeket. Cél az is, hogy a parkfenntartási tevékenység jobban illeszkedjen a változó klímához és növekedjen a városi zöldfelületeken a sokféleség. A „Vadvirágos Veszprém” projekt keretén belül eltérő adottságú zöldfelületeken ún. kvadrátokat határoltunk el, melyekben ökológus vizsgálja a biodiverzitást. A

mintaterületekből hármat teszterületté bővítettek: ezeken a helyszíneken szakítottunk a hagyományos, intenzív városi zöldfelület-fenntartással. A kaszálások számának csökkentése már az első évben látványos vizuális élményeket okozott, a vadvirágos rét hatású felületek megjelenésével. Az itt megjelenő fajok magbankként is szolgálnak a későbbiekben, de ugyanakkor mesterségen beültetett fajokkal is növelhető a fajkészlet. A magasan tartott és változatos flórában növekszik a búvóhelyek, táplálékforrást kereső rovarok, majd madarak száma. Az új technológia várakozásaink szerint 3-5 éven belül biodiverzitás növekedést eredményez és csökkenti a fenntartási költségeket. A megszokottól eltérő fenntartási intenzitás elfogadtatása nem könnyű és megfelelő kommunikáció nélkül lehetetlen. Ennek érdekében a projekt elsődleges célja a környezeti nevelés és a széleskörű lakossági tájékoztatás.

A „*Klímaadaptív gyepgazdálkodás a városban*” szakmai kiadvány 2021-ben jelent meg a „VKSZ” Zrt. és a Szent István Egyetem gondozásában.

A nagy összefüggő felületek nyírásánál, a „VKSZ” Zrt. egyre nagyobb felületen használja mulcsozós traktorait, melyek a fűnyírás során a kaszálékot felaprítva, maguk mögött terítik el a talajon. A kaszálás gyakorisága ugyan nem csökken, de ezzel a módszerrel nem keletkezik hulladék, mérséklődik a rakodási, szállítási és lerakási költség, valamint a keletkezett szerves anyag is helyben marad, ami ökológiai szempontból is kívánatos.

Vadvirágos gyep a Haszkovó úton

Holtfa program

A lábon álló, de elpusztult, vagy már kidőlt fa a gazdátlanság, rendezetlenség érzetét kelti. Ezek a fa maradványok számos élőlénynek jelentenek élőhelyet és táplálék forrást. A földön elfektetett holtfák környezetükre nem veszélyesek. Ma már egyre gyakoribb a holtfák jelenléte az erdőkben, és újabban a városi közterületeken is, mivel az élővilág részére fontos élőhelyként szolgálnak. A kéreg alatt lárvák fejlődnek, faanyagukat rovarok rágják. A hasadékokban és odvakban menedékre lelhetnek mókások, madarak, a faanyagot gombák dolgozzák fel. Az elpusztult faanyag lassan lebomlásnak indul, ez a folyamat felszabadítja az értékes tápanyagokat, mint például a nitrogén, foszfor és kálium, amelyek fontosak a talaj termékenységének fenntartásában és a növények növekedésében.

A holtfa esztétikai szempontból is formálja a városi tereket, és megjelenésével hozzájárul a természetes környezet kialakításához. Az erdőkben természetesen végbemenő folyamatoknak a megismertetése, közelebből való megvizsgálhatósága, bemutatása az egyik célunk, amelyektől a városban élő ember fokozatosan eltávolodott.

Jelenleg a Damjanich u. 1-3. épületek mellett és az ActiCity mellett található holtfa, rendezett környezetben. További holtfák elhelyezését tervezzük, megfelelő tájékoztató táblákkal ellátva.

Mikroerdők létesítése

A mikroerdők kis méretű, sűrűn ültetett növénycsoportok, a természetes erdők miniatűr változatai, amelyek rövid idő alatt gyorsan fejlődő, önfenntartó ökoszisztémákká válnak. A mikroerdők létesítése fokozza a biodiverzitást, hozzájárul a természetvédelem céljaihoz és a klímaváltozás elleni küzdelemhez. A mikroerdőket őshonos növényekből kell kialakítani. A mikroerdő minimális mérete 100 m², és kizárólag őshonos fajokból állhat. Legalább 25 fajból kell állnia, de az optimális ökológiai körülmények min. 50 növényfaj és min. 500 m² felület esetén érvényesülnek.

A mikroerdők koncepcióját Akira Miyawaki, japán botanikus fejlesztette ki, aki a természetes erdők önfenntartó működését alapul véve dolgozott ki egy ültetési módszert, amely lehetővé teszi, hogy kis területeken is sűrűn ültetett, fajgazdag, gyorsan növekvő, biodiverz növényi közösségek alakuljanak ki. Ez a módszer alkalmazható szűkös területeken, intézmények udvarán vagy akár hátsó kertekben is.

A mikroerdők nemcsak a levegő minőségét javítják és segítenek a szén-dioxid megkötésében, hanem menedéket nyújtanak számos helyi növény- és állatfaj számára is. Javítják a talajminőséget, csökkentik a zajszennyezést és árnyékot biztosítanak, ezáltal mérsékelve a városi hőszigetek hatását.

A mikroerdők sokféle növényt tartalmaznak, amelyek segítenek visszaállítani a természetes élővilágot a városi környezetben is. Az őshonos növények ültetése különösen fontos, mivel ezek vonzzák a helyi állatokat, madarakat és rovarokat, így hozzájárulva a biodiverzitás megőrzéséhez.

A Dózsavárosi Fiókkönyvtár zöldfelületén 2024 tavaszán létesült az első mikroerdő. Továbbiak létrehozását tervezzük az arra alkalmas területeken.

Ehető erdők létesítése

Az „Ehető erdő” vagy erdőkert a természetben előforduló gyümölcstermő növényekből kialakított, fajgazdag növénytelepítés, amely egyszerre szolgál ökológiai, oktatási és városképi célokat. Kialakítása a mikroerdőhöz hasonló lehet, de gyümölcstermő fajokkal. Kialakítása során fontos a megfelelő gyalogos megközelíthetőség, a körbejárhatóság biztosítása. A Déli-Bakony és a Balaton-Felvidék őshonos flórájában számos gyümölcstermő faj található. Ilyenek többek között a kökény, galagonya, vadkörte, vadrózsa, vadalma, vadmeggy, cseresznyeszilva, vadmálna, erdei szamóca, vadszedr, berkenye fajok stb. Az ehető erdő elősegíti a biodiverzitás fenntartását, otthont nyújtva az őshonos madaraknak és rovaroknak. Növényvédelmet nem igényel. Esztétikai élményt nyújt, a virágzás időszakában méhlegelőként szolgál. A városi emberhez elérhető közelségbe hozza a természet kincseit és edukációs céloknak is megfelel. Közreműködik a városi hőszigetek felszámolásában. 2024-ben a Vilonyai úti parkrészen létesítettünk ehető erdőt.

Szelektív lombgyűjtés

Egy új kezdeményezés keretében a fenntartó kísérleti jelleggel néhány veszprémi parkban nem gyűjti össze a lehullott faleveleket a fenntartható zöldfelület-gazdálkodás jegyében. Az avar természetes módon védi a talajt és élőhelyet biztosít rovaroknak, sünöknek.

Az alábbi helyszíneken nincs avargyűjtés:

- Barátság Park
- Kalmár téri, valamint a Varga utca és Mester utca közötti erdősítés
- Gyulafirátót Torzsa utca, a focipálya mellett
- Színházkert, az elnöki fák alatt
- Völgyikút park
- Nyugdíjas otthon melletti park
- Kolostorok és Kertek egyes részei
- Martinovics téri park

A járdákról, sétányokról és közlekedőfelületekről az avart továbbra is rendszeresen eltávolítják.

p/ Jó gyakorlatok integrálása 2025-ben

A BiodiverCity Munkacsoport tevékenysége eredményeként az alábbi akciók valósultak meg 2025-ben:

- Városi Méhészkedés

A városi méhészkedés egyre népszerűbbé válik világszerte, és Veszprém városa is nagyszerű lehetőségeket kínál ezen a területen. Az urbanizáció növekedésével párhuzamosan nő az igény a környezettudatos megoldások iránt, valamint felértékelődik a városban élő állatok védelme is, amelyek közé a városi méhészkedés is tartozik. Veszprém biodiverz megoldásokkal kezelt gyepfelületei, parkjai és kertjei kiváló életteret biztosítanak a méhek számára. A város különböző részein található növények és virágok változatos és gazdag táplálékforrást nyújtanak. A BiodiverCity munkacsoport szervezésében megvalósult az első városi méhészet a Kálvin János park déli peremén a fűtőmű mellett.

- Esőkertek kialakítása

Az esőkert mesterségesen kialakított és növényzettel beültetett mélyebben fekvő felület a talajban, amelynek célja az esővíz felfogása, ideiglenes tárolása és szűrése.

Az esőkertek haszna abban áll, hogy nagy mennyiségű vizet tartanak vissza, azt megsűrűrik és késleltetve, egyenletesen adják le. Az esőkert vízzel átmenetileg borított terület, amelyet vízkedvelő növényekkel ültetnek be. Az esőkert szűri az esővizet, vizet juttat a talajba, csökkenti a villámárvizek mértékét. Az esőkert növeli a biodiverzitást, és csökkenti a városi hőszigetek hatását. A Biodivercity munkacsoport szervezésében 2025. november 13-14-én létesült egy esőkert az Erzsébet sétány középső szakaszán.

q/Városi erdők gondozása

Az erdő állományokat erősen megviselte a nyári aszály, és több parcellában jelentkezik a vadkár. A lágyszárúak előretörése fenyegeti a területeken lévő csemetéket, ezért fontos lenne a tavaszi-kora nyári ápolások elvégzése.

Az alábbi táblázatban zöld színnel jelöltük a jó állapotú telepítéseket, barna színnel jelöltük a közepes állapotú állományokat; piros színnel jelöltük a gyenge területeket.

2010 utáni önkormányzati erdőtelepítések részletezése

Elhelyezkedés	Hrsz.	Teljes terület (ha)	azonosító	Erdőtervi terület (ha)
Veszprémvölgyi út	6533	2,2073	107A, 107NY1, 107NY2, 107NY3	1,94 0,1 0,11 0,06
Jutaspuszta	2063/1	0,4654	f7	0,46
Volán telep	6520/6	1,1410	f11	1,14
Méhes utca	2260/9	0,0701	f8	0,07
Méhes utca	2258	0,2467	f9	0,25
Fenyves utca	2369	0,3677	f10	0,35
Varga utca-Kalmár tér	4894/32	4,7606	f14 f15 f16	0,12 0,22 0,65
Kádárta, temető mellett	2778	0,06	f6	K-E
Csimorka utca mellett	2958	0,35	f5	FF-EL
Jutaspuszta (vasút mentén)	0137/1	1,174	106A	CS-MOT
Csatárhegy	055/3	1,18	109A	elegyes-kőrises
Csatárhegy	075/1	5,27	110A	erdeifenyves-cseres
Kenderföld u.	6681	0,48	f4	FF-EL
Gyulafirátót, Alsóharaszt utca	9130	1	f1	CS-FF

2025-ben az önkormányzati erdők állapota a következő.

Erdőtelepítések:

1. Csatárhegy, 075/1 hrsz. /Veszprém 110A / 5,27 hektár területű erdőtelepítés. Az erdészeti hatóság júliusban, erdősítések műszaki átvételét végezte, ahol a bejelentett pótlásokat ellenőrizte. A vadkár még mindig jelen van a részletben. Az előző évi pótlások nagy százalékban megeredtek, az elegyfajok növekedése dinamikus, az elmaradt ápolás első sorban a főfafajt veti vissza. A Verga Zrt. a késő őszi időszakban 7000 erdészeti csemetével végez pótlásokat a területen.

2. Csatárhegy, 055/3 hrsz. /Veszprém 109A / 1,18 hektár területű erdőtelepítés. A telepítés a termőhelynek megfelelő mértékben fejlődik, a gyomkonkurencia nem jelentős. Az erdővédelmi kerítésnek köszönhetően vadkár nincs. Az erdészeti hatóság júliusban, erdősítések műszaki átvételét végezte, ahol a bejelentett pótlásokat ellenőrizte. A Verga Zrt. a késő őszi időszakban 1500 erdészeti csemetével végez pótlásokat a területen.
3. Jutaspuszt, 0137/1 hrsz. /Veszprém 106A / 1,17 hektár területű erdőtelepítés. Az új vadvédelmi kerítés miatt a területen a vadkár megszűnt, az évek óta visszarágott még élő csemeték látványosan hajtottak. Sok az üres csemetementes folt. Az előző évi pótlás a nyár végére visszaszáradt. Az erdészeti hatóság júliusban, erdősítések műszaki átvételét végezte, ahol a bejelentett pótlásokat ellenőrizte. A záródás nem megfelelő, további pótlásokat kell végezni a területen. A Verga Zrt. a késő őszi időszakban 6000 db erdészeti csemetével végez pótlást a területen.

Fásítások:

1. Alsóharaszt utca, 9130 hrsz. 1,14ha területű fásítás. Dinamikusan fejlődő telepítés, a csemeték mérete és töszáma korának megfelelő. Pótlás és ápolás egyenlőre nem szükséges.
2. Kenderföld u., 2958 hrsz. 0,35ha és Kenderföld u., 6681 hrsz. 0,48ha területű fásítások. A fák és cserjék növekedése nagyon lassú, ennek ellenére már látható borítottságot értek el, főként a feketefenyőnek köszönhetően. Pótolni szárazságtűrő cserjékkel és burkolt gyökérzetű szárazságtűrő fajokkal érdemes.
3. Jutaspuszt, 2063/1 hrsz. 0,46ha területű fásítás. Erősen vadkáros fásítás, A magasabb fekvésű gyenge részeken a csemeték elpusztultak, de a mélyebb fekvésű részeken a faállomány záródik. További pótlás a törmelék talaj, és az előző évek sok sikertelen ültetése alapján nem javasolt.
4. Volán telep, 6520/6 hrsz. 1,14ha területű fásítás. A terület házak felőli oldalát kiskertként használják. Az utca felől megközelíthetetlen a terület. Gondozás nem szükséges.
5. Tószeg utca, 2778 hrsz. 0,06ha területű fásítás. A sorfák 7 méter körüli magasságot értek el koronájuk összezár. Törzsalakító metszést, esetleg az elszáradó egyedek cseréjét célszerű volna elvégezni, egyéb ápolást nem igényel.
6. Fenyves utca, 2369 hrsz. 0,35ha területű fásítás. Tisztás jellegű erdővel körülvett terület, a kedvező mikroklima következtében, a fásítás sikeresnek mondható. Mind a feketefenyő, mind a virágos kőris jól fejlődik benne. Ápolás és pótlás nem szükséges.

Üzemtervezett erdők:

1. Cholnoky lakótelep, Veszprém 4086/66 hrsz. Erdőrészlet jel 62A1, 62B, 56A1. Az erdőrészteltekben főként a fenyő fajokon száradás figyelhető meg. A 62A1 és B részteltekben, a foltokban száradó erdeifenyők miatt egészségügyi fahasználatot javasolt végezni. A 56A1 erdőrésztelben a Verga Zrt. végez pótlásokat 3500 erdészeti csemetével.
2. Fenyves utca, Veszprém 2370/1 hrsz. Erdőrészlet jel 63A. A résztelben sok a közlekedésbiztonságot, infrastruktúrát és ingatlanokat veszélyeztető száraz fenyő található. 2024-ben és 2025 elején további száraz fákat távolított el a fenntartó a Fenyves utca mentén és az erdei sétautak mentén. A fenyők pusztulása folyamatosan jelentkezni fog azok magas kora és a szélsőséges időjárási viszonyok miatt. Az erdőrésztel a gyalogösvények mentén szemetes.
3. Dózsa Gy. út (Viadukt), Veszprém 793 hrsz. Erdőrészlet jel 72A. A száradó foltok cser

makkal történő alátelépítését el kell végezni. A területen a szemét mértéke jelentősen csökkent, de még mindig szemetes.

4. 8-as főközlekedési út és hadiúti felüljáró kereszteződés, Veszprém 096 hrsz. Erdőrészlet jel 87A. A terület egészségi állapota stabil, erdészeti munkavégzés itt nem szükséges, az elhelyezett szemét elszállítása szükséges.
5. Veszprémvölgyi út, Veszprém 6533 hrsz. 107 A, NY1, NY2, NY3 erdőrészletek. A közlekedésbiztonságot esetlegesen veszélyeztető faegyedek időnkénti kitermelésén, és a szemét összegyűjtésén kívül más munkát jelenleg nem igényel.

r/ A stratégiai prioritások megvalósításának jelenlegi állása (2025)

Zöldfelületi elemek fejlesztésének ütemezése	Prioritás1	Prioritás2	Prioritás3	Prioritás4	Prioritás5	2024-2025-ös aktivitások
Séd völgye mozaikos zöldfelületeinek kiegészítése						2025-ben a VKSZ Zrt. kezelésébe került a terület, amely elősegíti a cél megvalósulását
Közlekedési területek menti növénytelepítések (fasor, cserjesor, esőkertszerű telepítés)						2025-ös faültetések (Cseri u., Mikszáth u., Kiskőrösi u., Komakút tér, Harmat u., Török Ignác u., Gátfő u., Akácfa u.)
Csapadékvíz megtartását célzó beavatkozások						esőkert létesült az Erzsébet sétányon
Magántulajdonú, zöldterületi övezeti besorolású területek rendezési tervi kezelése						*
Zöldfelületi rekonstrukciók folytatása: Az egyetemi városrész területe						A kora tavaszi metszési időszakban alakító és ifjító metszések történnek
Erdőkert, mikroerdő létesítés						Dózsavárosi fiókkönyvtár udvarán megvalósult (2024)
Ehető erdő létesítés						Vilonyai úti parkrészben létesült (2024)
Holtfa program folytatása						Damjanich u. 1. és ActiCity mellett (2024)
Vámosi úti temető favisszapótlás						Tervezés folyamatban
Városüzemeltetési szoftver						*
Zöldfelület fenntartáshoz kapcsolódó szakmai ismeretek megtartása						A „Zöld sarok” rovatba 15 cikk készült 2025-ben
Digitális fakataszter						frissítése folyamatos
Fenntartás korszerű gépparkkal való felszerelése						A VKSZ Zrt. folyamatosan fejleszti gépparkját
Kommunikáció, marketing						Cikkek a „Zöld sarok” rovatban; facebook-csoportok (Veszprémi Zöld Közösség, Városom Veszprém, Veszprém a Szolgáltató Város)
Fás növények faj- és fajtagazdagság növelése						Az ültetéseknel figyelembe veszi a VKSZ Zrt.
Faállomány mennyiségi, és minőségi megtartása						Ütemezett fapótlások, fasor rekonstrukciók, ültetési tervek, közösségi ültetés tervezése
Virágos gyepek program területi növelése						extenzív gyepek területének fokozatos növelése (Görgey u., Kelet-Nyugati tengely,

						lakótelepek, stb.)
lparterületi fásítás						a közművek és az úthálózat kiépítését követően lehetséges
Védnökségi program folytatása						jelenleg 464 védnökség alá vont fa van
Talajszonda telepítés						a belvárosi locsolórendszereknél vannak talajszondák